

Tartalom

HERÉDI Károly: Szerkesztői jegyzet.	3
OLÁH K. Tamás: Video games (haikuk)	5
TERÉK Anna: 1994, MAJA ■ Az izzó ház (versek)	6
BENEDEK Miklós: Feriék ■ mögém lopakodott (versek)	12
SZABÓ István: Gyurma (vers)	14
PÁL Sándor Attila: Őszi dalok gyermekhangra (versek)	15
CELLER KISS Tamás: Hazugság ■ Szerelmes vers ■ Nagyfiúk (versek) ..	16
BENCsik Orsolya: A szürke tyúk ■ A mohó varjú (mesék)	18
T. KISS Tamás: Samu sejti (regényrészlet)	22
KOCSIS Árpád: Három mese (mesék)	31
CSEHY Flóra: A háromlevelű lóhere ■ Állatkert, ahol nem volt semmi ■ A köpködő hűtő ■ A kihatatlan málnaszörp ■ Tenger a kádban ■ A kottafejű nő lánya (prózák)	36
KOLLÁR Árpád: Tárkony és a vadcsízek (Részlet <i>A Völgy, írta Tárkony</i> című, megjelenés előtt álló kötetből)	39
Világnagy gyerekirodalom (Kollár Árpáddal MÉSZÁROS Anikó beszélget) ..	44
Dušan RADOVIĆ: Miért piszkálják a gyerekek az orrukat? ■ Mese a hálátlan egérről ■ Mese a majmokról (mesék) (GLAVINIĆ VÉKÁS Éva fordítása) ..	51
Igor KOLAROV: Rumli (részletek a <i>Rusvaj</i> című könyvből) (OROVEC Krisztina fordítása)	54
Jasminka PETROVIĆ: Köszönj szépen a néninek! (részletek a <i>Kaži teti</i> „ <i>Dobar dan</i> ” című könyvből) (OROVEC Krisztina fordítása)	59
REFLEXÍV TEREK	
BARLOG Károly: Badar gyerekzene-határozó (esszé).	62
DEISSINGER FERENC Hajnalka: Altatók – mondhatnánk... (Palya Bea: <i>Altatók</i>) (jegyzet)	67
TÓTH Tamara: Mesés terek (muzeológiai jegyzet)	71
GÓLI Kornélia: A kislány, aki mindenkit szeretett (Szabadkai Gyermekszínház: <i>A kislány, aki mindenkit szeretett</i>)	75
KELEMEN Emese: Ha anyának rákja van (Tóth Krisztina: <i>Anyát megoperálták</i>)	79
PATÓCS László: A könyvek könyve (Domonkos István: <i>Allegro bajbajó</i>) ...	84
HERÉDI Károly: Vajdasági gyerekversek – 2014 (Csík Mónika: <i>Pópopó és Totyka</i> ■ Toma Viktória: <i>Szél Jankó és a kiscsalád</i> ■ Kollár Árpád: <i>Milyen madár</i>)	87

BETHLEN GÁBOR

Alapkezelő Zrt.

A szám megjelenését a Szerb Köztársaság Művelődési és Tájékoztatási Minisztériuma, a Tartományi Művelődési és Tájékoztatási Titkárság, Újvidék Város Önkormányzata, a Bethlen Gábor Alap, valamint a Nemzeti Kulturális Alap támogatja.

A számot HERÉDI Károly szerkesztette

A számhoz DEZSŐ Andrea készített illusztrációkat

CIP – A készülő kiadvány katalogizálása
A Matica srpska Könyvtára, Novi Sad

82+3

HÍD : irodalmi, művészeti és társadalomtudományi folyóirat / Főszerkesztő Faragó Kornélia. – 1. évf., 1. sz. (1934) – 7. évf., 15. sz. (1940) ; 9. évf., 1. sz. (1945)– . – Újvidék : Forum Könyvkiadó Intézet, 1934–1940 ; 1945–. – 23 cm

Havonta

ISSN 0350-9079

COBISS.SR-ID 8410114

HÍD – irodalmi, művészeti és társadalomtudományi folyóirat. – 2015. november. Kiadja a Forum Könyvkiadó Intézet. Igazgató: Virág Gábor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišić u. 1., telefon: 021/457-216; a Híd honlapja: www.hid.rs; e-mail: hid@forumliber.rs – A Szerb Köztársaság Tudományügyi és Technológiai Minisztériuma által tudományosnak (M53) minősített folyóirat. – Szerkesztőségi fogadóóra csütörtökön 10-től 11 óráig. – Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. – Előfizethető az Izdavački zavod Forum 840-905668-94-es számlára (broj modela 97, poziv na broj [odobrenje] 16-80250-742131-00-04-820); előfizetéskor kérjük feltüntetni a Híd nevét. – Előfizetési díj 2015-re belföldön 1200 dinár. Egyes szám ára 120, kettős szám ára 200 dinár. Külföldre és külföldön egy évre 60 EUR – Készült a Grafoprodukt Nyomdában, Szabadkán. – YU ISSN 0350-9079

Szerkesztői jegyzet

Tolnai Ottó írja sokat idézett versében: „én is régóta gondolkodom már azon / jó lenne feltalálni / egy gyerekverskeltető gépet”. És valóban. Jó lenne, ha rendelkezésünkre állna egy *gyerekverskeltető gép*, amely utána tévedhetetlen esztétikai érzékkel ontaná a remekműveket. Pontos követné és kiszolgáltatná a pillanatnyi trendeket, a gyerekek, szülők, tanítók, pszichológusok és internetes kommentelők, kiadók, ítések igényeit. Pontos számításai, függvényei segítségével feleslegessé tenné az irodalomtudomány azon területét, amely folyton kísérletet tesz a gyermekirodalom (vagyis a gyermek- és ifjúsági irodalom) meghatározására. Hiszen ki merné biztos kézzel meghúzni a gyermekirodalom határait? Ki képes csalhatatlan érzékkel és tudással megragadni mélységét és kiterjedését? Mi csak egy dologban lehetünk bizonyosak ezzel kapcsolatban, mégpedig, hogy a gyermekirodalom elsősorban irodalom, így a gyermeklíra is elsősorban költészet kell, hogy legyen.

A *Híd* folyóirat jelen számának, amelyet nevezhetnénk akár *Gyermekhídnak* is – bár dimenziója ennél jóval tágabb – egyik célja olyan költők, írók bevonása, akik eddig a gyermekirodalom területén nem, vagy ritkán tettek látogatást. Úgy vélem, legfontosabb feladatunk jelenleg a friss, új hangok bátorítása, amelynek felelős kritikai magatartással is kell párosulnia. *Gyerekverskeltetőre* van szükségünk, fórumra, alkalomra és lehetőségre, hogy ráirányíthassuk a figyelmet e területre. Most néhány író, költő saját művén, egyéni aspektusain keresztül keresi a választ arra a kérdésre, hogy mi is fér bele abba a rejtélyes dobozba, amelyet gyermekirodalomnak nevezünk. A végeredmény pedig olyan, akár a gyermekkultúra egésze, nyitott és sokszólamú: hiszen számos olyan szöveg született, amelyet nem lehet hagyományos értelemben gyermek- vagy ifjúsági műnek tekinteni, és ez egy olyan határhelyzetet teremt, amelyben a szöveg egyszerre provokáció, ajánlat és útjelző is. Ezen szövegek tehát azt próbálják meg kitapintani, hogy mi is bír el a gyermekirodalom tematikájában, formájá-

ban és nyelvében. Hasonlóan funkcionálnak az erdélyi származású, jelenleg az Amerikai Egyesült Államokban élő Dezső Andrea illusztrációi is. A Csukás Istvánnal, Marék Veronikával és a Mesemúzeummal egyetemben Astrid Lindgren-emlékdíjra jelölt művész képviselge a folklór, a hiedelmek, az emlékek és az álmokképek elegye, egy sajátos univerzum, amely a nemiséget és a halált is kiemelt helyen kezeli.

Vajon szükséges-e külön kihangsúlyozni a fordítás jelentőségét? A már klasszikusnak számító Dušan Radović meséi mellé Igor Kolarov fragmentált, abszurd rövidprózája, valamint a *Szex kezdőknek* című könyvről (is) ismert Jasminka Petrović hétköznapi helyzeteket érzékenyen, kivételes éleslátással és humorral ábrázoló történetei kerültek. Mindhárom szerző emblematikus alakja a szerb gyermekirodalomnak, és bár más-más módon – más megítélés alá is esnek – az leszögezhető, hogy mindannyian jelentősen hozzájárultak annak gazdagításához.

A gyermekvers és -próza a befogadói korosztály életkori sajátosságai okán is szükségszerűen sok mediális kapcsolódási ponttal rendelkezik. Ezért is került a kritika mellett nagy hangsúly tematikus számunkban a mediális váltásokra és intermediális jelenségekre, amelyek fontos kérdéseket vetnek fel, akár a múzeum, a színház, az illusztráció vagy akár a zene felől kérdezzünk rá azokra.

HERÉDI Károly